

PLAN VAN AANPAK VEILIGHEID OP STRAAT

Inleiding

In 2025 heeft het onderwerp 'veiligheid op straat' opnieuw aandacht gekregen. Na de moord op de 17-jarige Lisa uit Abcoude is het voornamelijk gegaan over vrouwen die zich onveilig voelen op straat. Zo hebben bijvoorbeeld 10.000 vrouwen onveilige plekken op de Nederlandse kaart aangewezen en zijn diverse gemeenten een nieuwe aanpak gestart om veiligheid op straat te vergroten. Onveiligheid op straat wordt verschillend ervaren. Het gaat daarbij niet alleen om donkere of stille plekken. Gevoelens van onveiligheid kunnen ook ontstaan door discriminatie, stalking, criminaliteit, naroeppen of seksuele intimidatie. Ernstige vormen van geweld, zoals aanranding of verkrachting, veroorzaken eveneens onveiligheid in de openbare ruimte. Onveiligheid op straat heeft niet alleen betrekking op vrouwen, iedereen kan onveiligheid op straat ervaren.

1. Aanleiding

In het Begrotingsdebat van november 2025 heeft de gemeenteraad van Zoetermeer diverse moties aangenomen die allen raakvlakken hebben met veiligheid op straat. Het gaat hierbij om de moties [2511-19](#), [2511-39A](#), [2511-41](#) en [2511-75](#).

De volgende onderwerpen komen hierin aan bod:

- veiligheidsgevoel versterken voor iedereen;
- meldingsbereidheid vergroten van onveilige plekken;
- veilige openbare ruimten;
- bewustzijn verhogen met betrekking tot straatintimidatie door middel van een campagne.

Naar aanleiding van deze moties is dit plan van aanpak opgesteld.

Doel van het plan van aanpak

Dit plan van aanpak heeft als doel om een aanpak op te zetten om veiligheid op straat voor iedereen te vergroten en gevoelens van onveiligheid te verminderen. Door het nemen van verschillende maatregelen wil de gemeente hieraan bijdragen.

Voor het plan van aanpak is gekozen voor de volgende indeling:

1. Inleiding
2. Campagnes en communicatie
Landelijk en op gemeentelijk niveau zijn diverse campagnes opgezet over straatintimidatie en veiligheid op straat. In deze paragraaf worden de opties beschreven.
3. Fysieke leefomgeving
Hierin wordt aandacht besteed aan de fysieke leefomgeving zoals locaties in de stad die als onveilig worden ervaren.

4. Handhaving en politie

Hier wordt beschreven welke aanpak en mogelijkheden om te handhaven er zijn vanuit team Handhaving en de politie.

5. Tot slot

Hierin worden gesignaleerde ontwikkelingen, kosten, monitoring en evaluatie, planning en vervolg van dit plan beschreven.

Aansluiting

De aanpak van veiligheid op straat sluit ook aan bij al bestaande onderwerpen en beleidsregels. Zo sluit het aan bij de Kadernota Veiligheidsbeleid 2023 – 2026 "Voor een veilig Zoetermeer" en bij de Visie Zoetermeer 2040.

Voor een veilig Zoetermeer Kadernota Veiligheidsbeleid 2023 – 2026

Alhoewel deze aanpak niet direct aansluit bij één van de speerpunten uit de [Kadernota](#), sluit de aanpak wel aan bij verschillende onderwerpen. Het past bij bijvoorbeeld de aanpak van problematische jeugd(groepen), de fysieke leefomgeving en het veiligheidsgevoel van inwoners. Voor het volgende beleid wordt uitgezocht of deze aanpak hierin ook kan worden opgenomen.

Visie Zoetermeer 2040

Dit plan van aanpak levert ook een bijdrage aan de [Visie Zoetermeer 2040](#). De onderdelen uit het plan dragen bij aan het verbeteren van de fysieke leefomgeving, het vergroten van het veiligheidsgevoel en hierdoor aan woonaantrekkelijkheid die in de visie centraal staat.

2. Campagnes en communicatie

Er zijn verschillende manieren voor campagnes en communicatie over veiligheid op straat. Als eerste wordt een nieuwe campagne opgezet met als doelgroep jongeren. Daarna is het mogelijk om eerdere campagne(s), zoals de campagne "Ben je oké?", te herhalen of te onderzoeken welke campagnes ook effectief kunnen zijn.

Bij het opzetten van deze campagnes wordt rekening gehouden met de [handreiking](#) voor effectieve campagnes van het Programma Veilige Steden.

Campagne

In een van de moties wordt aangegeven dat voor de doelgroep jongeren een campagne moet worden opgezet. Deze campagne richt zich op bewustwording van gedrag en op daders en de veroorzakers van overlast. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de rol van omstanders en hoe zij kunnen bijdragen aan het voorkomen en stoppen van onveiligheid op straat. Er zijn voorbeelden van campagnes bij andere gemeenten zoals bij Rotterdam '[Wees een Baas](#)' en '[Wat zie je?](#)' en Den Haag '[Wat doe je?](#)'. Ook hebben verschillende gemeenten (zoals Haarlem, Beverwijk, Bloemendaal) zich aangesloten bij de campagne '[Herken de signalen](#)'. Daarnaast beschikken veel

gemeenten over informatiepunten en mogelijkheden voor het maken van meldingen, maar geen directe campagnes.

De Rijksoverheid heeft een handleiding in het kader van de campagne '[Man! Zeg er wat van!](#)' beschikbaar gesteld als onderdeel van een landelijke aanpak. In het kader van deze aanpak is ook een onderzoek uitgevoerd over het aanspreekgedrag van mannen in eigen sociale kringen. Dit onderzoek wordt ook meegenomen in het opzetten van een nieuwe campagne zodat deze zo effectief mogelijk is.

Een campagne van deze omvang en impact vraagt om specifieke expertise en vraagt veel capaciteit. Daarom is hiervoor een externe partij benaderd. Dit is ook de partij die de campagne '[Wees een Baas](#)' voor de gemeente Rotterdam heeft opgezet. Het bedrijf gaat aan de campagne werken aan de hand van onder andere de volgende punten:

- Zoals in de moties staat, richt de campagne zich alleen op jongeren als doelgroep en niet op alle inwoners. Door deze afweging te maken kan de campagne gericht worden ingezet. Als de campagne gericht is op één doelgroep zal dit ook beter aansluiten bij die betreffende doelgroep.
- Het bedrijf gaat Zoetermeerse influencers benaderen en inzetten voor het maken van campagne materiaal. Bijvoorbeeld in de vorm van straatinterviews. Er worden gesprekken aangeknoopt met de doelgroep en dit wordt tegelijk als content gebruikt die later online wordt verspreid. Dit sluit ook aan bij de doelgroep.
- Resultaten die de externe partij eerder heeft opgehaald door andere campagnes, worden in deze campagne meegenomen zodat dit zo passend mogelijk aansluit bij de doelgroep.
- Met de externe partij worden afwegingen gemaakt voor wat betreft de middelen die kunnen worden ingezet om de campagne onder de aandacht te brengen. De volgende mogelijkheden worden hierin meegenomen: online advertenties, sociale media, tekstkarren/matrixborden, posters op straat en in bushokjes, posters in horecagelegenheden (afhankelijk van de inhoud) en advertenties op festivals (afhankelijk van de inhoud). Daarnaast worden scholen en sportverenigingen benaderd om deze campagne te verspreiden en/of hieraan mee te werken. Ook jongerenwerk (Gro-up) wordt benaderd. Hierbij wordt rekening gehouden met het inzetten van verschillende communicatiemiddelen en wat aansluit bij de doelgroepen. Dit wordt afgestemd met het bedrijf dat hiervoor is ingeschakeld.
- De campagne duurt, afhankelijk van de opzet, 3-6 weken en kan meerdere keren worden uitgevoerd.

Inzet eerdere campagne

Eerder (2022) heeft de gemeente zich aangesloten bij de landelijke campagne van '[Ben je oké?](#)'. Deze campagne richt zich primair op het tegengaan van seksueel ongewenst gedrag en straatintimidatie. De

campagne is breed inzetbaar en heeft betrekking op verschillende onveilige situaties.

Na het inzetten van de eerder beschreven campagne wordt onderzocht of het effectief is om deze campagne te herhalen en een nieuw leven in te blazen met (gepersonaliseerde) campagnematerialen. Het is namelijk niet wenselijk om twee campagnes tegelijk in te zetten.

Communicatie

Naast de campagnes worden dit plan van aanpak en de maatregelen gecommuniceerd via de gemeentelijke kanalen. Waar mogelijk worden de gemeentelijke kanalen ook meegenomen in de campagne(s). Waaronder een persbericht, een artikel in het Stadsnieuws en sociale media berichten.

De communicatie richt zich op het laten zien dat de gemeente veiligheid op straat serieus neemt, verduidelijken wat inwoners zelf kunnen doen (onder andere het doen van meldingen) en bewustwording creëren. In de communicatie wordt ook meegenomen wat de gemeente doet met onder andere de meldingen.

Gesprek met de doelgroep

Er wordt een bijeenkomst georganiseerd waar dialoog zal plaatsvinden met de doelgroep. Hier wordt met doelgroep inwoners die onveiligheid op straat ervaren, met aandacht voor vrouwen en meisjes. Eerder in 2025 is in Zoetermeer bijvoorbeeld ook een lichtjesticht gelopen om aandacht te vragen voor veiligheid op straat voor vrouwen en meisjes. Dit geeft aan dat sprake is van betrokken inwoners die bereid zijn om hun ervaringen hierover te delen.

Maken van meldingen

Onder '[Melding woon- en leefomgeving \(openbare ruimte\)](#)' op de website staat 'onveilige plekken' als voorbeeld al genoemd. Daarna volgt een opsomming van verschillende meldingen die gedaan kunnen worden. Hier wordt '[Melding over onveiligheid op straat](#)' aan toegevoegd. Hierdoor is het onderwerp makkelijk te vinden.

Afhankelijk van de aard van de meldingen zijn de volgende maatregelen mogelijk:

- **Snoeimaatregel**
Bij plekken in het bebouwd gebied die onprettig worden ervaren door bijvoorbeeld dichte struiken of beperkt zicht op het pad is een snoei maatregel mogelijk.
- **Aanpak openbare verlichting**
De mogelijkheden voor het aanpassen van de openbare verlichting worden verwerkt in het op te stellen uitvoeringsplan (zie hoofdstuk 3).

- **Gericht toezicht**

Team Handhaving kan naar aanleiding van meldingen gericht toezicht houden op locaties (zie hoofdstuk 4).

Voor de aanpak van meldingen over onveiligheid op straat wordt de volgende koers aangehouden;

- Kleine verzoeken; zoals het snoeien van groen wordt direct opgepakt
- Inrichtingsverzoeken; het uitvoeringsplan geeft inzicht hoe de gemeente een dergelijke melding oppakt.

Wat we (gaan) doen:

- ➔ Externe partij gaat een campagne opzetten. De opdracht is aan de partij voorgelegd.
- ➔ Deze campagne heeft jongeren als doelgroep.
- ➔ Het verspreiden van de campagne wordt afgestemd op de doelgroep.
- ➔ Er wordt een bijeenkomst met de doelgroep georganiseerd.
- ➔ Eenvoudig melden van onveiligheid op straat wordt mogelijk gemaakt.

Wat kost het:

- ➔ In de eerste fase wordt een strategisch en creatief campagneconcept opgesteld. Ook wordt de doelgroep onderzocht om de campagne zo goed mogelijk te laten aansluiten. Deze fase bedraagt €38.500.
- ➔ In de tweede fase wordt al het campagnemateriaal gemaakt (beelden, teksten, middelen). Deze fase bedraagt €70.000.
- ➔ In de derde fase kan het bedrijf de livegang, media-inkoop, monitoring, beheer en rapportering op zich nemen. Dit bedraagt €60.000. Hierbij wordt uitgegaan van tweemaal campagne voeren.

3. Fysieke leefomgeving

Hoe de leefomgeving wordt ervaren hangt van veel factoren af. Dit vraagt om een bredere kijk naar een locatie om werkelijk de veiligheidsbeleving op straat te verbeteren.

Onderzoek

In het voorjaar van 2026 start een onderzoek naar sociale veiligheid van de fysieke leefomgeving. Het onderzoek richt zich op het achterhalen van oorzaken waarom inwoners zich sociaal onveilig voelen in de openbare ruimte. Om vervolgens met adviezen te komen welke maatregelen de gemeente kan nemen om de veiligheidsbeleving te vergroten. Het onderzoek richt zich op enkele wijken in Zoetermeer en moet uiteindelijk handvatten bieden om de sociale veiligheid in de hele stad te verbeteren.

De adviezen uit het onderzoek vormen de basis om in het najaar een uitvoeringsplan op te stellen. Dit uitvoeringsplan richt zich op het verbeteren van de veiligheidsbeleving in de openbare ruimte.

Uitvoeringsplan veiligheid in de fysieke leefomgeving

Het onderzoek geeft input waar inwoners onveiligheid op straat ervaren. Daarnaast geeft het voorstellen om de veiligheidsbeleving te verbeteren. In combinatie met meldingen die inwoners maken over onveiligheid op straat kan een gerichte aanpak worden opgezet. Denk daarbij aan:

- verbeteren verlichting en zichtlijnen;
- gericht inzetten op schoon, heel en veilig;
- aanpassing van de inrichting.

Het benodigde bedrag is bepaald aan de hand van de eerdere aanpak 'Stille en enge plekken'. Een onderdeel van het uitvoeringsplan is een onderzoek naar slimme oplossingen voor verlichting in de openbare ruimte door een extern gespecialiseerd bureau.

Nachtnet Fiets

Het Nachtnet Fiets is een netwerk van fietspaden die de sociale veiligheid voor fietsers in de stad verhoogt. Fietsers gebruiken dezelfde routes en kunnen samen fietsen, wat een prettig en veilig gevoel geeft. Het netwerk heeft extra verlichting, het groen wordt regelmatig gesnoeid en door de ligging van de fietspaden is er meer sociale controle. Het netwerk stimuleert duurzaam vervoer, verhoogt de verkeersveiligheid en verbetert de bereikbaarheid voor alle fietsers.

Eerder in 2025 is een toezegging (710) gedaan om het Nachtnet opnieuw te onderhouden. De markering van het netwerk wordt over het hele nachtnet opnieuw aangebracht omdat deze door de jaren heen vervaagd is. Dit wordt in het voorjaar 2026 opgepakt. Als dit is afgerond wordt de route opnieuw gepromoot.

Wat we (gaan) doen:

- ➔ Onderzoek naar sociale veiligheid van de fysieke leefomgeving in Zoetermeer met adviezen voor maatregelen.
- ➔ Opstellen uitvoeringsplan veiligheid in de fysieke leefomgeving.
- ➔ Nachtnet Fiets is herkenbaar en bekend.

Wat kost het:

- ➔ In 2026 kunnen de kosten gedekt worden uit het budget Tijdelijke kwaliteitsimpuls.
- ➔ Vanaf 2027 is jaarlijks een bedrag van €100.000 nodig voor de voorbereiding, participatie en uitvoering van maatregelen in de fysieke leefomgeving.

4. Handhaving en politie

Wanneer het gaat om het aanpakken van onveilige situaties en/of het houden van toezicht op straat, zullen handhaving en politie een bijdrage leveren.

Handhaving

Team Handhaving werkt informatiegestuurd en op basis van "het ritme van de stad": daar zijn waar het nodig is. De inzet wordt bepaald aan de hand van het

aantal meldingen, ernstige overlast en aantasting van de leefbaarheid. In veel gevallen is een aanpak vanuit meerdere disciplines nodig, zoals ook vanuit groenvoorziening of openbare verlichting.

Het is mogelijk om team Handhaving kortdurend extra toezicht te laten houden op bepaalde locaties om overlast aan te pakken en/of het veiligheidsgevoel te vergroten. Hiervoor wordt dan een specifieke inzetopdracht opgesteld. Daarnaast kan team Handhaving tijdens de reguliere surveillances bepaalde locaties vaker meenemen in het toezicht. De capaciteit hiervoor is beperkt en moet passen binnen de reguliere inzet van team Handhaving. Het houden van extra toezicht op een bepaalde locatie kan een preventieve werking hebben. Daarnaast kan team Handhaving handhavend optreden onder andere op basis van artikel 2:1 (samenscholing en ongeregelde heden) en 2:38 (hinderlijk gedrag in voor het publiek toegankelijke ruimten) van de Apv. Op dit moment wordt onderzocht of een artikel over het verbod van bespieden opnieuw opgenomen kan worden in de Apv, dan is hier ook op te handhaven.

De aanpak Veiligheid op straat is nu geborgd binnen de diverse specialismen binnen team Handhaving. Er wordt onderzocht of het nodig is een taakaccenthouder *Veiligheid op straat* aan te wijzen, of dat de borging binnen de bestaande specialismen voldoende is.

Politie

Het handhaven van de veiligheid op straat is voor de politie een dagelijkse taak. In gebieden waar veel meldingen van straatintimidatie, overlast of geweld gedaan worden, kan gebiedsgericht inzet van politie plaatsvinden. Politieagenten worden getraind in het herkennen van signalen van intieme terreur. Intieme terreur kan in het uiterste geval leiden tot femicide. Stalking is één van die signalen waar agenten extra aandacht voor hebben.

Cameratoezicht

Cameratoezicht heeft een preventieve werking en draagt daarnaast bij aan een gevoel van veiligheid op straat. Het cameratoezicht wordt ingezet voor het beëindigen en/of voorkomen van verstoring van de openbare orde en is een zwaarwegend middel. In afstemming met de Lokale Driehoek kan de burgemeester besluiten cameratoezicht voor bepaalde duur en in een afgebakend gebied in te zetten. Het cameratoezicht moet daarbij een noodzakelijk, proportioneel en een tijdelijk instrument zijn in de aanpak van het beëindigen en voorkomen van verstoring van de openbare orde en (gevoelens van) onveiligheid. Het wordt ingezet als tijdelijke aanvulling op andere maatregelen.

Wat we (gaan) doen:

- ➔ Indien fysieke maatregelen niet mogelijk of wenselijk zijn, wordt afgewogen of extra tijdelijk toezicht door team handhaving mogelijk is.

- ➔ Politie heeft ook aandacht voor een veilige openbare ruimte.
- ➔ Mogelijkheid uitbreiden Apv onderzoeken.
- ➔ Inzetten cameratoezicht als dit aan de wettelijk gestelde voorwaarden voldoet.

5. Tot slot

In deze paragraaf wordt ingegaan op gesignaleerde ontwikkelingen, kosten, monitoring en evaluatie, planning en vervolg van dit plan van aanpak.

Ontwikkelingen

Tijdens het opzetten van dit plan van aanpak zijn de volgende ontwikkelingen (ook) gesignaleerd die in 2026 worden uitgezocht/opgepakt:

- Gemeente Zoetermeer aanmelden bij het Programma Veilige Steden
Zoals in de moties is verzocht, wordt Zoetermeer aangemeld bij Veilige Steden. De gemeente wordt dan vermeld op de website met de aanpak. Daarnaast zorgt dit ervoor dat landelijke ontwikkelingen tijdig worden gesignaleerd en lokaal worden opgevolgd.
- Pilots aanpak straatintimidatie
Verschillende gemeenten (o.a. Utrecht, Rotterdam en Almere) nemen met de Boa's deel aan een pilot voor het aanpakken van straatintimidatie. Boa's zijn niet automatisch bevoegd om seksuele intimidatie in het openbaar te handhaven. Deze pilot moet inzichtelijk maken op welke manier de handhaving door boa's, naast de handhaving door de politie, een bijdrage kan leveren aan de effectieve handhaving van deze strafbaarstelling.

Naar verwachting zal het evaluatietraject van deze pilot rond de zomer van 2026 zijn afgerond. De uitkomsten van de evaluatie van het onderzoek worden meegenomen in de verdere uitwerking van het plan van aanpak, waarbij wordt beoordeeld in hoeverre de gemeente Zoetermeer deze aanbevelingen kan toepassen. Ook wordt onderzocht of Zoetermeer kan deelnemen aan toekomstige pilots. Als er sprake is van nieuwe wet- en regelgeving wordt gezorgd dat de gemeente voorbereid is. Dit wordt gemonitord.
- Safepoints
Er wordt onderzocht of het mogelijk is om het project [Safepoints](#) uit Tilburg ook in Zoetermeer te ontwikkelen.

Kosten

In motie [2511-75](#) is een bedrag van €15.000 incidenteel vrijgemaakt om te steken in het opzetten van een campagne. Daarnaast is vanuit het budget 'Vrije beleidsruimte college' ook een bedrag van €15.000 incidenteel vrijgemaakt. Hiermee kan in ieder

geval een start worden gemaakt met het opzetten van de campagnes.

Campagne en communicatie

De kosten voor een campagne rondom seksuele straatintimidatie zijn divers en afhankelijk van keuzes die worden gemaakt in de eerste fase van het opzetten van een campagne.

Het volgende budget is nodig:

- In de eerste fase wordt een strategisch en creatief campagneconcept wordt opgesteld. Ook wordt de doelgroep onderzocht om de campagne zo goed mogelijk te laten aansluiten. Deze fase bedraagt €38.500.
- In de tweede fase wordt al het campagnemateriaal gemaakt (beelden, teksten, middelen). Deze fase bedraagt €70.000.
- In de derde fase kan het bedrijf de livegang, media-inkoop, monitoring, beheer en rapportering op zich nemen. Dit bedraagt €60.000. Hierbij wordt uitgegaan van tweemaal campagne voeren.

Dit budget is eenmalig voor de jaren 2026 en 2027 en bedraagt totaal €168.500. Als hier het al beschikbare budget van €30.000 vanaf wordt gehaald blijft de vraag €138.500.

De kosten voor het herhalen van eerder campagnes of het aanhaken bij bestaande campagnes, zijn nog niet in kaart gebracht.

Fysieke leefomgeving

Voor het onderzoek naar sociale veiligheid in de fysieke leefomgeving, opstellen van het uitvoeringsplan en de eerste uitvoeringsmaatregelen zijn de kosten € 50.000. Dit wordt gedekt uit het budget 'Tijdelijke kwaliteitsimpuls'.

Op basis van de kosten van de aanpak 'Stille en enge plekken' uit het verleden is vanaf 2027 ieder jaar een bedrag van € 100.000 nodig voor de voorbereiding, participatie en uitvoering van maatregelen in de fysieke leefomgeving.

Planning

Voor nu is de planning als volgt opgesteld:

Korte/lange termijn	Actie	Maand-jaar
Kort	Raad informeren met plan van aanpak en toezegging 721 afdoen	Mrt-2026
Kort	Aanmelding Programma Veilige Steden	Mrt-2026
Kort	Aanpassen van het mogelijk maken van een melding voor onveiligheid op straat	Mrt-2026
Kort	Plan voor campagne en externe partij hiervoor benaderen	Feb-2026
Lang	Opzetten en creëren van campagne(s)	Apr-2026 (vanaf)
Lang	Publiceren en verspreiden campagne(s)	Okt-2026 (vanaf)
Lang	Bijeenkomst met doelgroep organiseren	Mrt-2026 (vanaf)
Lang	Oppakken van meldingen onveilige locaties verlichting	Sep-2026 (vanaf)
Kort	Oppakken van meldingen onveilige locaties groenvoorziening	Mrt-2026 (vanaf)
Kort	Nachtnetfiets herkenbaar en bekend	Mei-2026
Kort	Onderzoek sociale veiligheid van de fysieke leefomgeving in Zoetermeer	Mrt-2026 (vanaf)
Lang	Opstellen uitvoeringsplan veiligheid in de fysieke leefomgeving	Sep-2026 (vanaf)
Lang	Uitvoeren maatregelen in de fysieke leefomgeving	2027 (vanaf)

Monitoring en evaluatie

De uitvoering en uitkomsten van het plan van aanpak worden jaarlijks meegenomen in de reguliere P&C producten. Hierin worden de maatregelen ook, voor zover mogelijk, meetbaar gemaakt zodat het effect van de maatregelen in kaart kan worden gebracht. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande meetfactoren en indicatoren zoals de veiligheidsmonitor en het veiligheidscijfer in stad en buurt.